

Foto – Peter Lukáč ml.

Príroda sa vždy riadila svojimi zákonmi. V minulosti ľudia s bážňou rešpektovali tieto pevne určené pravidlá. Zem bola pre nich obživou, ktorú si vážili a možno sa aj trochu báli, čo by sa stalo, keby svoj hnev obrátila proti nim. Jej zákonitostiam ešte celkom nerozumeli, veľa vecí, ktoré sa diali, dávali za vinu vyšším silám. Postupom času sa však človek vyvíjal. Vedeckým bádáním, ale aj jednoduchým pozorovaním stále viac rozumel tejto spletitej mozaike. Už sa menej bál božieho hnevu, jeho racionálna časť mysle začala pomaly posúvať latku trúfalosti

voči živiteľke. Keď človek videl, že nenastal žiadny veľký hnev odkiaľsi zhora, bol čoraz odvážnejší. Pochopil, že prírodu môže meniť a prispôbovať a ona sa tomu nebude priečiť, a keď sa aj pokúsi, ľudská ruka ju zatlačí späť. Občas sa však aj ona vzbúrila. Postihla ľudí záplavami, požiarimi, zemetraseniami či tornádami. Ľudia šokovaní silou týchto živlov, ktoré ničili, pálili, búrili a likvidovali ľudské obydľia bez rozdielu, na malú chvíľu skrotli. Čoskoro sa však opäť spamätali a akoby zabudli, čoho je príroda schopná, ak je trúfalosť ľudí voči nej priveľká.

Ľudia majú pocit výnimočnosti a nie vždy si uvedomujú, že sú len súčasťou veľkého ekosystému, v ktorom má každá rastlina a živočích svoje miesto. Človek má tendenciu veľa si brať a málo dávať späť, nepremýšľa nad dlhodobými dôsledkami svojich činov. Dôležitý je preňho jeho vlastný komfort, čo bude o dvadsať či päťdesiat rokov, ho pramálo zaujíma. A planéta pritom nie je dedičstvom, ale pôžičkou. „Staraj sa o zem, ako najlepšie vieš. Nedostal si ju od rodičov, ale požičal od svojich detí. Zem nededíme po predkoch, ale požičiavame od našich potomkov.“ (indiánske príslovie) ■ VeB

Prečítajte si

Rekonštrukcia vodovodu
sa naplno rozbehla

strana 3

Včelárstvo je koníček,
záväzok aj životná múdrosť

strana 8

Prijmite pozvanie
na Habánsky hodový jarmok

strana 12

Predstavujeme referentku obecného úradu Blanku Šimkovú

Referentka obecného úradu pani Blanku Šimková pracuje na obecnom úrade v kancelárii prvého kontaktu. Predstavila nám svoju agendu.

Pani Šimková, ako dlho pracujete na obecnom úrade?

Pôsobím tu od roku 2018. Zastupujem úradníčku na materskej dovolenke.

Čo je vašou pracovnou náplňou?

Základom mojej pracovnej náplne sú personálne a mzdové záležitosti obecného úradu. To znamená, že spravujem mesačné výplaty zamestnancov obecného úradu vrátane tzv. dohodárov, pripravujem ich pracovné zmluvy a podobne.

V prospech verejnosti sa starám o dane z nehnuteľnosti, dane za psa, vyrubovanie poplatkov, poskytujem pomoc s vyplňaním daňových priznaní...

Vzhľadom na to, že sídlime v spoločnej kancelárii s pani Janečkovou, vzájomne si vypomáhame, dopĺňame sa a zastupujeme v pomoci občanom obce a pri riešení ich každodenných potrieb.

Občania vás môžu kontaktovať...

... buď osobne na obecnom úrade na prízemí v kancelárii číslo 2, telefonicky na čísle 034/20 23 100, alebo e-mailom na adrese dane@levare.sk. ■

PaV

Sčítanie obyvateľstva sa blíži k záveru

K 1. júnu bolo sčítaných 94,38 % obyvateľov obce. Asistované sčítanie určené občanom, ktorí sa nedokázali sčítať sami, bude prebiehať do 13. júna. Obec doručila do domácností, ktorých členovia nie sú všetci sčítaní, upozornenie na povinnosť sčítania. Nesčítaní občania sa môžu sčítať na kontaktnom mieste v kultúrnom dome alebo môžu na čísle 034/20 23 104 požiadať o pomoc mobilného asistenta, ktorý ich navštívi doma.

Kontaktné miesto v kultúrnom dome je otvorené v pondelok, utorok, vo štvrtok a v piatok od 8.00 do 12.00 h a v stredu od 14.00 do 18.00 h.

Viac informácií získate na obecnom úrade alebo na webovej stránke obce. ■

OcÚ

Zvýšila sa cena za likvidáciu odpadových vôd zo žump

Bratislavská vodárenská spoločnosť zvýšila ceny za likvidáciu odpadových vôd vyvázaných zo žump do čistiarny odpadových vôd v Malackách. Vývozcov odpadových vôd to prinútilo od 1. mája zvýšiť ceny za službu vývozu žumpy na sumu 56 € s DPH.

Obec bude na vývoz žump aj naďalej prispievať vo výške jednej polovice nákladov, teda sumou 28 € na vývoz. Domácnosť, ktorej členovia majú trvalý pobyt v obci, má nárok na príspevok dvanásťkrát ročne.

Vývoz žump je dočasné riešenie, cieľom je dobudovať kanalizáciu

Zvyšovanie cien rozhodne nie je príjemné. Cieľom je odbremeniť domácnosti aj obecný rozpočet od poplatkov za vývoz žump. Stále čakáme na vyhlásenie výzvy ministerstva životného prostredia na predkladanie projektov na budovanie kanalizácie. Ministerstvo avizuje, že takáto výzva by mohla byť vyhlásená už v lete 2021. Ak sa tak stane, obec bude chcieť získať finančné prostriedky na rozšírenie kanalizačnej siete. ■

Richard Nimsch, starosta

Začalo sa s rekonštrukciou vybraných vedení vysokého napätia

V lokalite Šibeničný vršok smerom k areálu bývalých štátnych majetkov prebieha rekonštrukcia vedenia vysokého napätia. Jestvujúce vzdušné vedenie a stožiare vysokého napätia sa demontujú a nahradia zemným káblom. Zároveň sa vybuduje nová kiosková trafostanica. Na ďalšom úseku dlhšom ako dva kilometre sa vymenia stožiare a vzdušné vedenie.

Investícia do infraštruktúry má zvýšiť stabilitu dodávok elektrickej energie, znížiť množstvo výpadkov, zvýšiť kapacitu a bezpečnosť. Odstránenie viacerých stožiarov prispieje aj k zlepšeniu výzoru krajiny.

Zároveň prebieha príprava modernizácie vedenia v južnej časti Veľkých Levár s dosahom na posilnenie kapacity v centre obce. Investorom modernizácie je Západoslovenská distribučná, a. s. ■

-red-

V škole chce obec vybudovať nové átrium

Základná a materská škola je pre obec jednou z priorít. Okrem postupnej výmeny okien, prístavby a rekonštrukcie materskej školy, hľadania financovania na zateplenie a dobudovanie športovej infraštruktúry jej pozornosť neuniká ani nevzhľadné betónové átrium. Obec ho chce zmeniť, betón nahradiť zeleňou a v teplejších mesiacoch umožniť deťom výučbu na čerstvom vzduchu. V súčasnosti pracuje na získaní stavebného povolenia, následne bude hľadať grantové zdroje financovania tohto zeleného projektu. ■

-red-

Foto – Marta Zemánková

Klub seniorov je zrekonštruovaný

Nevyužívané priestory po bývalej cukrárni v areáli zdravotného strediska sa podarilo zrekonštruovať pre potreby klubu seniorov. Poškodené priestory s prepadnutými podlahami a popraskanými priečkami získali po rozsiahlej rekonštrukcii punc dvadsiateho prvého storočia.

Vynovené priestory obec v blízkom čase vybaví nábytkom a čoskoro budú slúžiť komunitě levárskych seniorov.

Investícia bola zrealizovaná vďaka dotácii ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie. ■

-red-

Foto – OcÚ

Nadšenci turistiky a výletov na bicykli si môžu v kultúrnom dome kúpiť turistickú a cyklistickú mapu Borská nížina – Malacky. Cena: 7 €

Rekonštrukcia vodovodu sa naplno rozbehla

Na rekonštrukcii vodovodu v obci súčasne pracujú tri samostatné tímy. Pracuje sa tak na rôznych miestach. S nárastom počtu pracovných tímov narastá aj počet dopravných obmedzení a rozkopávk.

Nepredvídateľné okolnosti

Vymeniť staré vodovodné potrubie za nové a nespôsobiť obmedzenia je nereálne. Zo zeme sa odstraňujú staré rúry a tie sa nahrádzajú novými vrátane prípojk do domov. Zásobovanie vodou je zabezpečené povrchovými rozvodmi vody – bajpasmi. Pri rekonštrukcii sa pracuje so starými rozvodmi, novými rozvodmi, bajpasmi a prípojkami. Plánované prerušenia dodávok vody sa občasom vopred oznamujú a graficky zobrazujú, avšak pri takej rozsiahlej rekonštrukcii vznikajú

kajú aj nepredvídateľné okolnosti, poruchy či nehody, ktorých odstránenie trvá určitý čas a nedajú sa ohlásiť vopred. Za neočakávané prerušenia dodávky vody či dlhší čas odstávky sa zhotoviteľ diela ospravedlňuje.

Prosíme o zhovievavosť

Rekonštrukcia vodovodu sa robí pre nás, obyvateľov Veľkých Levár, aby sa odstránili problémy so zásobovaním pitnou vodou, ktoré sme v obci roky pociťovali. Budme, prosím, zhovievaví a trpezliví. Urobme si pre istotu zásobu vody do bandasky či vedra na prečkanie výpadku v dodávke pitnej vody. To, že sa rekonštrukcia v obci realizuje, nie je samozrejmosť, ale výsledok tvrdej a dlhotrvajúcej práce mnohých zainteresovaných. ■

Richard Nimsch, starosta

Rekonštrukčné práce chcú dokončiť o rok skôr

Vodu nemusíme nosiť z potoka ani ťahať zo studne. Celkom jednoducho ju pustíme z vodovodu. A vôbec sa nad tým nezamýšľame. Až do chvíle, keď z nejakého dôvodu netečie... V posledných mesiacoch badáme vo Veľkých Levároch neobvyklý ruch a pohyb mechanizmov – prebieha rekonštrukcia vodovodu, o čom sme už v Levárskych novinách informovali. Ďalšie podrobnosti nám ochotne poskytol manažér stavby pán Martin Hikl.

Bratislavská vodárenská spoločnosť (BVS) ako vlastník vodovodu financuje jeho rekonštrukciu. Práce uskutočňuje spoločnosť TuCon. O akú firmu ide?

M. H.: Firma TuCon sídli v Žiline. Má dve divízie: prvá realizuje inžinierske stavby – vodovody, kanalizácie, čistiarne odpadových vôd a pod., druhá pozemné stavby – razí tunely. Celkovo má firma asi 280 zamestnancov. V okolí Veľkých Levár budoval TuCon kanalizáciu v susednom Závode.

Vidíme, že práce prebiehajú prakticky nepretržite...

M. H.: Pracujeme nepretržite vrátane víkendov a sviatkov.

Práce prebiehajú zároveň na viacerých miestach v obci.

M. H.: Áno, zároveň pracujeme na štyroch pracoviskách. Na dvoch pracoviskách pracuje firma TuCon; jeden subdodávateľ vykonáva hlavnú časť prác na novom vodovode aj s prípojkami, ďalší subdodávateľ robí iba

prípojky. Vďaka tomu sa nekoncentruje veľký počet pracovníkov a mechanizmov na jednom mieste.

Čím je nové potrubie lepšie?

M. H.: Pôvodné potrubie je v havarijnom stave, čo sa prejavuje najmä v letných mesiacoch, keď nedokáže zabezpečiť dostatočný a stály tlak vody. Nahrádzame ho novým liatinovým potrubím s výrazne tenšími a pevnejšími stenami. Vnútri je potrubie chránené vrstvou, ktorá bráni zachytávaniu usadenín.

V čom spočívajú samotné práce?

M. H.: Nové potrubie sa kladie v trase starého potrubia v dĺžke 5 kilometrov. Na zabezpečenie nepretržitej dodávky vody vytvoríme na povrchu dočasný vodovod, tzv. bajpas, a naň dočasne pripojíme domácnosti. Potom odstránime staré potrubie, položíme nové, odskúšame ho a otestujeme kvalitu vody. Napokon odpojíme bajpas a pripojíme domácnosti na nový vodovod. Súčasne sa rekonštruujú aj jednotlivé vodovodné prípojky domácností.

Kolko domových prípojek zrealizujete?

M. H.: Okolo 450 prípojek.

Dokedy potrvajú rekonštrukčné práce?

M. H.: Podľa zmluvy s BVS má rekonštrukcia prebehnúť do augusta 2023. Keďže sme však zapojili o jednu partiu pracovníkov navyše, chceme by sme stavbu ukončiť už v lete 2022.

Vyskytli sa počas prác nejaké nepredvídané udalosti, ktoré priebeh spomalili?

M. H.: Nikdy nevieme presne, čo nás čaká pod

Foto – Peter Lukáč ml.

Foto – Pavol Vrablec

zemou. Zatiaľ nás však nič závažné nezdržalo. Azda iba významný archeologický nález by nás mohol pozdržať.

Mnohí obyvatelia sa pýtajú, či sa narušené cesty a chodníky po položení nového vodovodu uvedú do pôvodného stavu.

M. H.: Na trasách, kde sme už nový vodovod položili, došlo zatiaľ iba k zasypaniu a povrchovej úprave. Táto úprava je však iba dočasná. Všetky rozkopané plochy uvedieme do pôvodného stavu. To znamená, že ryhy na asfaltových cestách sa opäť zaasfaltujú, ryhy na betónových úsekoch sa opäť zabetónujú, rozobraná dlažba na chodníkoch sa znova položí na svoje miesto. Tieto úpravy budeme realizovať v dvoch až troch etapách podľa miesta, kde je kompletne ukončená väčšia časť sanácie vodovodného potrubia vrátane prípojek. ■

PaV

Foto – Pavol Vrablec

Cyklotrasa medzi železničnou stanicou a Malými Levármí je takmer hotová

Nový cyklistický chodník, ktorý spojil železničnú stanicu s obcou a prepojal Veľké a Malé Leváre, je z pohľadu stavebných prác ukončený. Podarilo sa vytvoriť chodník, ktorý nielenže zvyšuje komfort a bezpečnosť dochádzania obyvateľov na vlak, ale je tiež miestom na oddych, prechádzky či športové aktivity. Teší nás prítomnosť detí na bicykloch, rodín s kočíkmi, korčuľiarov či bežcov.

Na cyklochodníku pribudli zábrany pre vozidlá

Nedisciplinovanosť vodičov motorových vozidiel, ktorí nerešpektovali dopravné značenie a chodník používali ako cestu, nás donútili inštalovať na cyklochodníku zahradzovacie stĺpiky. S ich inštaláciou sa bude pokračovať aj v úsekoch na území Malých Levár. Prosíme o rešpektovanie pravidiel cestnej premávky a nejazdenie autami a motorkami po cyklochodníku.

Na osvetlenie úseku medzi obcami sme získali ďalšie dotácie

Pôvodný projekt cyklochodníka z dôvodu finančných obmedzení nepočítal s vybudovaním verejného osvetlenia medzi obcami. Projekt sme dopracovali a na dobudovanie osvetlenia sme v apríli získali dotáciu z Bratislavského samosprávneho kraja. Na časť osvetlenia v katastri Malých Levár získala dotáciu aj obec Malé Leváre.

Veľkolevárska časť cyklochodníka je už osvetlená, malolevárska časť sa osvetlenia dočká už čoskoro.

Spojnica susedných obcí pre peších, cyklistov, inlinerov či detské kočíky bude v noci o kus bezpečnejšia.

Foto – Peter Lukáč ml.

Prečo vedie časť cyklotrasy cez obec?

Aby sme na projekt cyklochodníka získali financie z fondov EÚ, museli sme naprojektovať kontinuálnu trasu. Bolo potrebné spojiť trasu vedúcu cez Jehličky s trasou vedúcou na železničnú stanicu. Plán viesť spojnicu cyklotrás po náučnom chodníku popri mlynskom náhone na Rudave stroskotal na tom, že stále bežala päťročná projektová udržateľnosť projektu „náučného chodníka“ a nebolo možné na ňom realizovať žiadne zmeny – teda ani viesť po ňom cyklochodník. Preto spojnica dvoch úsekov cyklochodníka vedie cez obec po Vansovej, Hollého a Nádražnej ulici. Spojnica bude na vozovkách označená piktogramami. Všetky piktogramy sa dokreslia až po ukončení rekonštrukcie vodovodu a oprave ciest po výkopoch, ktoré ju sprevádzajú.

Cyklostojan na stanici je súčasťou nových dopravných projektov v obci
Súčasťou projektu cyklotrasy je aj cyklostojan

jan vybudovaný na železničnej stanici. Má slúžiť ľuďom, ktorí sa dovezu na železničnú stanicu, v cyklostojane si uzamknú bicykel a pokračujú v ceste vlakom. Cyklostojan je monitorovaný kamerovým systémom.

Aj keď aktuálne vyznieva umiestnenie cyklostojana pri železničnej stanici nevhodne, nie je to tak. Obec počíta s rekonštrukciou okolia železničnej stanice v rámci projektu „prestupný terminál“. Projekt, ktorý aktuálne posudzuje Úrad Bratislavského samosprávneho kraja, ráta s vybudovaním obrátiska autobusov, parkovacích miest, autobusového nástupišťa, verejného osvetlenia, informačného systému integrovanej dopravy, rozšíreného kamerového systému a s rekonštrukciou príjazdovej cesty.

S našim projektom „cyklotrasa“ a s projektom „prestupný terminál“ vo svojich rozvojových plánoch počítajú aj Železnice Slovenskej republiky. Do projektov dokumentácie modernizácie trate, ktorej súčasťou je aj modernizácia železničnej stanice, už zakomponovali naše projektové podklady. Na realizáciu finálneho diela si síce ešte pár rokov počkáme, avšak podľa doteraz pripravených dokumentov nás čaká rádo vo vyššia úroveň cestovania. ■

Richard Nimsch, starosta

Foto – Ocú

V obci pribudli desiatky stromov

Foto – Peter Lukáč ml.

Obec na jar vo viacerých lokalitách vysadila nové stromy. Sedem stromov pribudlo na verejnom detskom ihrisku pri škole. Prostredie majú nielen skrášliť, ale o pár rokov priniesť aj osviežujúci tieň. Stromy obec vysadila aj popri cyklochodníku medzi železničnou stanicou a obcou. Pôvodne tu rástli trnky. Na túto tradíciu nadviazala obec výsadbou tridsiatich piatich sliviek. Dvadsať ovocných stromov pribudlo aj na Babom jazere. O ich výsadbu sa postarali členovia Poľovníckeho združenia. Ďalšia zeleň pribudne pri cyklochodníku medzi Veľkými a Malými Levármí a svoje stromoradie si na jeseň vysadia prváci levárskej základnej školy. Dva projekty výsadby zelene sú v hodnotení v grantových programoch. Ak bude obec úspešná, v obci tento rok pribudnú ďalšie stromy. ■ -red-

V areáli školy bude multifunkčné ihrisko

Základná škola vo Veľkých Levároch bola uvedená do prevádzky v roku 1991. Pôvodná projektová dokumentácia počítala s vybudovaním športového areálu. Plány sa však nikdy nepodarilo naplniť.

Po 30 rokoch sa zrejme podarí situáciu zmeniť. Obec totiž získala z Programu rozvoja vidieka finančné prostriedky na vybudovanie multifunkčného športového ihriska s umelou trávou, oplotením a osvetlením. Služiť bude žiakom, futbalistom a ostatným športovcom ako tréningová či rekreačná plocha. Obec sa snaží získať ďalšie finančné prostriedky na rozvoj školského areálu, napríklad na vybudovanie atletickej dráhy. ■ -red-

V hodnotení má obec podaných množstvo rozvojových projektov

V obci sa v tomto čase realizuje viacero investičných akcií, na uskutočnení ďalších pracuje.

Čoskoro sa stavebné práce začnú na novom cintoríne, kde obec vybuduje prepojenie medzi starou a novou časťou, a takisto v zdravotnom stredisku, kde prebehne rekonštrukcia sociálnych zariadení. S reštaurovaním pomníka padlým sa už začalo.

Foto – Ocú

Nezaháľame a hľadáme ďalšie externé finančné zdroje na nové investičné projekty, ktoré pomôžu pri rozvoji obce. V hodnotení máme aktuálne viac ako desať projektov.

V areáli základnej a materskej školy je to projekt zateplenia budovy, vybudovanie parkoviska a výsadba zelene, vybudovanie športovej infraštruktúry na výuku telesnej výchovy či tréningy športových klubov, vy-

budovanie atletickej dráhy okolo budúcej multifunkčnej športovej plochy. Uchádzame sa o finančné zdroje na obstaranie kompostérov pre domácnosti či vybudovanie novej vetvy kanalizácie odpadových vôd. V hodnotení máme aj dva samostatné projekty na podporu výsadby stromov v intraviláne obce. Čakáme na výsledok hod-

Foto – Peter Lukáč ml.

notenia projektu rekonštrukcie príjazdovej cesty na železničnú stanicu, rekonštrukcie obrátiska autobusov, vybudovania nových parkovísk a autobusovej zastávky vrátane osvetlenia a kamerového systému. Popritom finalizujeme proces verejného obstarávania na dodávateľa stavebných prác budúceho zariadenia pre seniorov a denný stacionár.

Samozrejme, úspech nie je zaručený, ale snažíme sa mu ísť v ústrety a veríme, že čoskoro budeme môcť informovať o nových získaných grantoch. ■

Richard Nimsch, starosta

Sestra Blanka Balonová oslávila sté narodeniny

Na svätodušnú nedeľu na svätej omši v kaplnke kláštora ďakovali sestry z Kongregácie Dcéř Božskej Lásky za dar života svojej spolusestry Márie Blanky Balonovej. Páter Jaroslav Kinka jej poďakoval za vernosť v povolani a za krásne svedectvo života. Sestra M. Felicitas Vengliková, predstavená slovenskej provincie kongregácie mariánok, sestra Blanke s kyticou ruží odovzdala aj požehnanie Svätého Otca Františka. Radosť sestier bola dvojnásobná: počas svätej omše si sestra M. Lucia Gancarčíková obnovila rehoľné služby na päťdesiate výročie ich zloženia.

Sestra Blanka, krstným menom Terézia, sa narodila 24. mája 1921 v Bohuniciach ako najmladšia z desiatich súrodencov. Ako osemnásťročná vstúpila do Kongregácie Dcéř Božskej Lásky. Po zložení prvých sľubov vykonávala službu vychovávateľky pri deťoch a chovankách v Mariánskom ústave. Sestra

Blanka výborne hrala na organe a krásne spievala. Štyri roky študovala chrámovú hudbu a spev v Ružomberku. V roku 1948 zložila večné sľuby. Službu pri deťoch náhle ukončila 29. augusta 1950 násilná likvidácia rehoľní na Slovensku. Sestry mariánky boli internované v kláštore v Ivanke pri Nitre. Odtiaľ sestry do 45 rokov vyviezli na ťažkú prácu v textilných továrňach v severných Čechách. Komunistickej režim chcel, aby zanechali rehoľný spôsob života a vrátili sa domov v civilnom oblečení. Sestry tak neurobili. Sestra Blanka pracovala v továrni do roku 1959, potom ako ošetrovateľka v Domove dôchodcov v Újezdci u Klatov do roku 1969.

Od roku 1969 pôsobila na Slovensku ako organizátka, ošetrovateľka, katechéta a pri domácich prácach v komunitách Malženice pri Trnave, Ladomerská Vieska, Krupina, Rúbaň, Prievdza, Dolná Krupá, Bratislava,

Zdroj – marianky.sk

Podolie. Od 1. júla 2009 žije sestra Blanka v kláštore vo Veľkých Levároch. ■

Za čitateľov Levárskych novín sestru Blanku pozdravujeme a vyprosujeme jej hojné Božie požehnanie. S úctou redakcia LN

Foto – archív školy

Zomrel Miroslav Hrebeň

V apríli nás zastihla smutná správa. Zomrel náš kolega Miroslav Hrebeň.

V Levárskej škole pôsobil od roku 1995 do roku 2005 krátko ako zástupca riaditeľa, potom ako riaditeľ. Spomíname naňho ako na človeka s veľkým srdcom, ktoré vedel rozdeliť medzi žiakov, nás učiteľov a všetkých zamestnancov školy. Každému sa vedel milo a vtipne prihovoriť. V práci bol dôsledný, rozhodný a priamy. Nevyhýbal sa problémom, veľakrát ich šalamúnsky vyriešil. Pre svoju mierumilovnú a láskavú povahu a zmysel pre vtip bol veľmi obľúbený.

Jeho koníčkom bol šport. V dobrom počasi zamieňal autobus za bicykel a prichádzal naňom z Malaciek do práce do Levár. Určite na to spomínajú aj žiaci vyšších ročníkov, s ktorými podnikal každý rok cyklistický výlet na Devín. Pre našu školu bol veľkým prínosom v športe, turnajoch, súťažiach. Výrazne sa zaslúžil o rozvíjanie priateľstva medzi našou školou a školou v rakúskom Drösingu. Miroslav Hrebeň patrí k tým kolegom, na ktorých sa nedá zabudnúť. Spomíname naňho s úctou a láskou. Česť jeho pamiatke. ■

kolegovia zo ZŠ s MŠ Veľké Leváre

Rudava sa dočkala revitalizácie

Rieka Rudava je jednou z najvýznamnejších riek Záhoria. Je jedinečná svojimi meandrami, čo sú oblúkové odklonenia vodného toku od priameho smeru. Vďaka týmto prirodzeným riečnym zákrutám sa v tomto území nachádza pestrá škála živočíchov. V rieke žije napríklad aj vzácna mihuľa ukrajinská, ktorá sa na Slovensku vyskytuje len ojedinele.

Prirodzené koryto rieky je členité, nie je priame, na rôznych miestach má odlišnú hĺbku. Mnohé rieky na Slovensku boli v minulosti

technicky upravované. Najmä v 60. rokoch 20. storočia bolo trendom zasahovať do koryt riek, aby voda z krajiny čo najrýchlejšie odtiekla. Rieka Rudava bola vo svojom spodnom úseku, ktorý tvorí približne 9,5 kilometra a končí ústím do Moravy v chotári Malých Levár, umelo napriamená a vydláždená betónovými panelmi.

Cieľom revitalizácie, ktorú iniciuje Bratislavské regionálne ochranné združenie, je, aby sa spodnému úseku rieky navrátil prirodzenejší charakter. Vďaka modelácii koryta, odstráneniu betónových panelov

Foto – Peter Lukáč ml.

Foto – Peter Lukáč ml.

a výsadbe drevín bude tento úsek Rudavy opäť vhodným priestorom pre mnohé živočích, ktoré doteraz nemali v tomto území vhodné podmienky na život. Postupne si bude rieka môcť meandre opäť prirodzene dotvárať sama svojím prúdením.

Projekt čiastočnej revitalizácie spodného úseku rieky Rudava je významnou súčasťou európskeho programu cezhraničnej spolupráce Interreg SK/AT – ochrana a rozvoj prepojenia riečnych biotopov v oblasti Alpско-karpatského koridoru. ■ VeB

Súkromná spoločnosť chce v Levároch vybudovať zariadenie na biodegradáciu nebezpečných odpadov

Firma so sídlom v Bratislave chce na území Veľkých Levár upravovať nebezpečný odpad. Obec zaujala k jej zámeru stanovisko, reagovali aj občania.

Ministerstvo životného prostredia zverejnilo v marci zámer súkromnej spoločnosti vybudovať na území Veľkých Levár recyklačné stredisko – zariadenie na biodegradáciu nebezpečných odpadov znečistených ropnými látkami.

Obec vzápätí vyzvala občanov na zasielanie stanovísk ministerstvu životného prostredia. Viacerí obyvatelia svoje právo poslať stanovisko využili. Zároveň vznikla občianska iniciatíva Nie biodegradácii nebezpečných odpadov vo Veľkých Levároch, ktorá zorganizovala petičnú akciu proti uskutočneniu tohto zámeru a vypracovala k nemu stanovisko.

Aj obec predložila ministerstvu životného prostredia stanovisko, v ktorom upozorňuje na potenciálne riziká ohrozenia životného

prostredia, konflikty s územným plánom, ohrozenie spodných vôd, zmenu životných podmienok obyvateľov okolitých domov či reedukačného centra.

Obecné zastupiteľstvo na mimoriadnom zasadnutí prijalo uznesenie, v ktorom deklaruje svoj nesúhlas s vybudovaním recyklačného strediska na území obce.

K zámeru zaslali ministerstvu stanoviská aj inštitúcie štátnej správy, napríklad regionálny úrad verejného zdravotníctva, Okresný úrad Malacky, odbor starostlivosti o životné prostredie, Štátna ochrana prírody SR a Reedukačné centrum Veľké Leváre.

Ministerstvo mnohé pripomienky akceptovalo a zaradilo do návrhu na odborné hodnotenie zámeru. ■ -red-

Uznesenie obecného zastupiteľstva č. 51/2021

Obecné zastupiteľstvo nesúhlasí so zámerom spoločnosti BTT evo, s. r. o., zriadiť v areá-

li bývalej Prefy Recyklačné stredisko Veľké Leváre s navrhovanou činnosťou biodegradácie nebezpečných odpadov kontaminovaných ropnými látkami. Navrhované umiestnenie je nanajvýš nevhodné z dôvodu tesnej blízkosti obývaných rodinných domov, blízkosti reedukačného centra – špeciálneho výchovného zariadenia mladistvých s ochranným režimom, blízkosti ramsarskej oblasti alúvium Rudavy, vysokej hladiny spodných vôd a blízkosti jediného zdroja pitnej vody pre obec. Zámer je v priamom konflikte s územným plánom obce, keďže jeho umiestnenie je v priamom susedstve zóny určenej na bývanie. Navrhované zariadenie zmení životné podmienky obyvateľov susedných rodinných domov a klientov reedukačného centra (celoročný pobyt chovancov) vo forme šíriaceho sa zápachu a bude ohrozovať ramsarskú oblasť alúvium Rudavy a kvalitu spodných vôd. Za prijatie uznesenia hlasovalo 10 poslancov, nikto nebol proti, nikto sa hlasovania nezdržal. ■

Zámer upravovať v Levároch nebezpečný odpad podnietil vznik občianskej iniciatívy

Ministerstvo životného prostredia zverejnilo zámer spoločnosti BTT evo vybudovať vo Veľkých Levároch v areáli bývalej spoločnosti Prefa (neskôr Strabag) prevádzku na úpravu a skladovanie nebezpečných odpadov kontaminovaných ropnými látkami.

Nebezpečné odpady chce BTT evo upravovať procesom biodegradácie, čiže biologickým rozkladom pomocou baktérií. Samotný proces biodegradácie považujeme za prospešnú činnosť, vidíme však aj jednoznačné riziká a negatíva s ním spojené, obzvlášť v lokalite v bezprostrednej blízkosti rodinných domov, reedukačného centra s internátnou školou, rieky Rudava a jej alúvia, ktoré je chráneným územím európskeho významu, tzv. ramsarskou lokalitou.

Považujeme za nevyhnutné, aby sa činnosť, akou je upravovanie nebezpečného odpadu, uskutočňovala za prísnych bezpečnostných podmienok a len v lokalite, ktorá nebude touto činnosťou ohrozená. Po dôkladnom preštudovaní textu zámeru spoločnosti BTT evo sme usúdili, že niektoré fakty sú v ňom opomenuté, podhodnotené a neuvádzajú sa všetky náležitosti podľa skutočnosti. Toto nás podnietilo zareagovať. Preto vznikla občianska iniciatíva Nie biodegradácii nebezpečných odpadov vo Veľkých Levároch. Svoje pripomienky sme sformulovali v samostatnom stanovisku, no spustili sme aj petíciu (oboje zverejnené na webstránke iniciatívy), keďže sa nám ozývali spoluobčania, ktorí si nájstojčivo žiadali túto formu vyjadrenia nesúhlasu. Oboje sme doručili ministerstvu životného prostredia. Petícia však beží ďalej, keďže proces posudzovania činnosti navrhovateľa nie je ukončený. Doteraz ju podpísalo vyše 3 900 ľudí nielen z Veľkých Levár, ale z celého Slovenska. Ďakujeme každému občanovi, ktorý svojím podpisom petíciu podporil. Ministerstvo písomne informovalo zástupcu petičného výboru, že sa pri príprave rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti a násled-

Areál objektu, v ktorom sa má upravovať a skladovať nebezpečný odpad, je v blízkosti rodinných domov

Foto – Peter Lukáč ml.

ne pri vypracovaní záverečného stanoviska bude zaoberať každou pripomienkou, resp. petíciou.

Sme len na začiatku celého procesu posudzovania vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie, tzv. EIA, ktorý prebieha vo viacerých krokoch. Nateraz ministerstvo zapracovalo pripomienky k navrhovanej činnosti do návrhu rozsahu hodnotenia. Na základe preštudovaného zámeru recyklačného strediska Veľké Leváre, stanoviska a pripomienok našej občianskej iniciatívy, obce Veľké Leváre, dotknutých orgánov, jednotlivcov a relevantných inštitúcií v ňom špecifikovalo požiadavky vo veci dokumentácie a odborných štúdií, ktoré má navrhovateľ zabezpečiť.

Po zverejnení rozsahu hodnotenia ministerstvom bude opäť možné predložiť stanoviská verejnosti, dotknutej obce a orgánov v lehote do 10 dní. V procese EIA sa v ďalších krokoch posúdi vhodnosť realizácie takejto prevádzky.

Občianska iniciatíva bude aj naďalej komunikovať v procese posudzovania zámeru navrhovateľa len oficiálne, teda písomne a na verejných oficiálnych rokovaníach v danej veci.

Každý občan môže vyjadriť svoj postoj písomne alebo na verejnom prerokovaní s navrhovateľom. Termín zatiaľ stanovený nie je. ■

Za OI Nie biodegradácii nebezpečných odpadov vo Veľkých Levároch Alexandra Horecká, splnomocnená osoba za občiansku iniciatívu; Zuzana Bartošková; Zuzana Pucherová, zástupca petičného výboru pre styk s orgánmi verejnej moci

Foto – Za živé rieky

Webová stránka OI:

iniciativalevare.weebly.com

Zverejnený zámer: enviroportal.sk/sk/eia/detail/recyklacne-stredisko-velke-levare

Alúvium rieky Rudava

Foto – Za živé rieky

Včelárstvo je koníček, záväzok aj životná múdrosť

Pred dvoma rokmi oslávil spolok včelárov vo Veľkých Levároch storočnicu. O ňom a o svojej láske k včelám a včelárstvu nám porozprávali traja jeho členovia – pán František Mareček, Jozef Šimek a Radoslav Danko.

Predstavte čitateľom vašu organizáciu.

František Mareček: Naša organizácia je súčasťou Slovenského zväzu včelárov. V roku 1919 ju založil správca levárskej školy pán Jozef Baláž. Organizácia je oblasťná: združuje včelárov z Veľkých Levár, zo Závodu, z Tomkov, Borského Sv. Jura, Malaciek a zo Studienky. Momentálne máme 56 členov. Ja som predsedom organizácie, pán Danko je predseda revíznej a kontrolnej komisie, pán Šimek je úsekový dôverník. Naša činnosť je rôznorodá. Včelárime, máme výročné schôdze, robíme školenia, výstavy spojené s ochutnávkou medu, besedy pre seniorov i deti. Pravidelne kontrolujeme včelstvá, a ak treba, tak ich liečime. Informácia o našej organizácii je na obecnej webstránke. Záujemcovia o členstvo môžu osloviť mňa alebo pána Šimka.

Ako vyzerá rok včelára?

F. M.: Včelárska jar začína na prelome februára a marca. Vtedy treba skontrolovať stav včelstva – zistiť, koľko včiel zostalo po zime. Keď je na rámiku asi štvrtá kila včiel a mám 4 rámiky, tak mám asi 10-tisíc včiel. Ale to je ešte stále včelstvo. Dobré je mať aspoň 7 až 9 rámkov, aby sa včely dostali do sily. Prvoradé je zistiť, či majú krmivo. Ak nemajú, treba ich dokrmiť. Podľa toho, ako sú včely silné, ich buď zúžim, alebo rozšírim. Ak vytiahnem rámik a vidím, že sú tam vajčka, nemusím hľadať matku. Viem, že tam matka je, že včely fungujú. Každých 10 dní treba

včely pozrieť. Ideálne je, keď má včelár 3 až 4 včelstvá, pretože niekedy môže nastať úhyn včiel. Škodce a choroby napádajú aj včely. Napríklad klieštik alebo hubové ochorenie *Nosema apis* a *Nosema ceranae*. *Nosema ceranae* zlikviduje včely za 8 dní. Včely dostanú veľkú hnačku, prestanú konzumovať a uhynú. Toto ochorenie môže od včiel dostať dokonca aj človek.

Jozef Šimek: Rok včelára pokračuje letom. Vtedy je to jednoduché. Keď je dobrý čas, točí sa med. Aj štyrikrát. Sme ovplyvnení počasím a tým, čo tu kvitne. Prvý sa točí repkový, z ovocných stromov, rakyty. Nasleduje zvyčajne agátový a lipový med a tak ďalej. Medovicový je v týchto končinách vzácný. Asi pred piatimi rokmi tu kvitla aj pohánka, niekto ju tu pestoval. Z tej bol výborný med.

Radoslav Danko: Zimná sezóna začína už v auguste alebo aj skôr, na prelome júla a augusta. Začiatkom augusta sa totiž rodí zimná generácia včiel. Už vtedy treba zazimovať včely, aby nedošlo k jej úhynu. Liečeniu včiel a zazimovaniu sa včelár venuje celý jeseň: zatepleniu, kontrole včelstiev, vyrovnaniu, prípadne zlúčeniu, ak sú slabé včelstvá.

F. M.: Zaujímavé je počas roka sledovať aj spotrebu medu pri včelách. Aby dokázali fungovať, spotrebujú ho veľké množstvo. V decembri až februári spotrebujú tak 1 až 1,5 kila medu. V marci sú to 3 až 4 kilá, v apríli až júni 10 až 12 kíl. Súvisí to s tým, ako včelstvo rastie. Na jar je v úli 8- až 12-tisíc včiel, stacom apríla v čase znášky už ich je 50- až 80-tisíc. Jedna včelia rodina spotrebuje za

rok až 100 kíl medu. Podobne je to aj s peľom. Silná včelia rodina spotrebuje až 80 kíl peľu ročne.

J. Š.: Správny včelár vezme od včiel len prebytok. Včely si na seba nanosia. Ak včelám z toho, čo si donesú, zoberiem, musím im to potom prostredníctvom dokrmovania vrátiť. Keď je zlý rok, musím dokrmovať viac. Rok včelára vlastne začína a končí augustom. Stále je čo robiť.

Odobzdávate „včelársku štafetu“ ďalej – novej generácii?

R. D.: Už nejaký čas chodíme besedovať o včelárstve s deťmi do škôl aj do škôlky. Sme na to dvaja (*pán Mareček a pán Danko – pozn. red.*). Rozprávame deťom o včelách a včelárstve, ukážeme im niečo z výbavy včelára, napríklad rámiky, malé uhličky, dymák. Boli sme takto v škôlke a škole vo Veľkých Levároch, v Závode...

Foto – archív školy

Ako reagujú deti?

F. M.: Reagujú fantasticky a veľa sa pýtajú. Niektoré deti sa spontánne postavlia a začnú nám tleskať, keď skončíme. V Závode nás pani riaditeľka chodí doslova vyhodiť (*smiech*), lebo sa stále pýtajú a nechcú nás pustiť. Keď sa dá, zoberieme do školy aj pohár medu, aby ho deti ochutnali. Zaujímavé pre nás bolo, keď nám niektoré deti povedali, že med ešte nikdy nejedli. Aj na výstave dávame deťom ochutnať med a víťazov výtvarnej súťaže s témou včelárstva odmeňujeme pohárom medu. Minulý rok sme v školách pre pandémiu neboli, ani každoročnú výstavu sme nerobili. Chceme v tom však pokračovať.

Ako na včelárstvo vplyva zmena počasia a klímy?

J. Š.: Zima včelám neškodí. Škodí im veľké výkyvy počasia. Keď napríklad v januári nastane teplo, vyletia a potom skrehnú na vode. Pre včely je lepšie, keď je v decembri a januári chladno a keď sa oteplí potom. Pri zimnom slnovrate, okolo 21. decembra, začína totiž včelia matka plodovať, začína klásť vajčka. Ak je aj v marci ešte sneh, nie je to na škodu. Horšie je, keď nám všetko za tri týždne zakvitne a odkvitne ako minulý rok. To nebolo dobré. Tento rok ide všetko pomalšie, to je lepšie.

Foto – Radoslav Danko

Čo všetko okrem vlastného včelstva potrebuje začínajúci včelár?

F. M.: Začiatok nie je práve najlacnejší. Včelstvo (3-4 rodiny na začiatok) aj so základnou výbavou vyjde začínajúceho včelára na zhruba tisíc až 1 500 €. Jednu rodinu kúpite približne za 150 €, medomet za 400 €, potrebujete výstroj... Je možné požiadať Pôdohospodársku platobnú agentúru o dotáciu, tá je však podmienená ročným školením v Banskej Bystrici. Je dobré absolvovať ho a potom žiadať o dotáciu.

Predáva sa aj nepravý med. Ako rozoznať pravosť medu?

R. D.: Slovenskí vedci vyskúmali, že pravý med na rozdiel od nepravého obsahuje tzv. biozložku. Priemyselné medy zo supermarketov, čo sú väčšinou dovozové medy z Mexika, Ukrajiny, Indie, Číny, sa prehrievajú a miešajú, čím túto živú zložku strácajú. Pravý kvetový med skryštalizuje. Niektorí včelári zohrievajú med, keď ho chcú predávať v obchode. Môj kvetový med napríklad už dávno nie je tekutý, ale to vôbec nie je nedostatok.

F. M.: Pravý med je ten, ktorý skryštalizuje. Kryštalizácia je jeho prirodzená vlastnosť. V mede je určitý pomer ovocného a hroznového cukru. Ak je toho hroznového viac, med skryštalizuje. Med s vyšším obsahom ovocného cukru ostáva dlhšie tekutý. Pravý med rozpoznáte, aj keď naň nakvapkáte lieh: ak sa med nerozpustí, určite nie je pravý.

A čo med a alergie?

J. Š.: My máme v rodine alergickú. Robím pastovaný med hneď z jari. Tento prvý pastovaný med, v ktorom je všetko od púpavy cez repku až do agátu, ten môže jesť. Ale agátový jej už robí problém.

F. M.: Treba si uvedomiť, že každý med obsahuje peľ. A človek môže byť alergický práve na ten dovozový, zámorský, pretože ten jeho telo nepozná. Ale pravým domácim peľom sa alergia dokonca dá aj liečiť. Hovoríme však o domácom peľi – o peľi z kraja, kde žijeme.

Foto – Radoslav Danko

Môj starý otec, ktorý bol tiež včelárom, mal doma vždy poruke svoj „všeliak“: propolis a materskú kašičku. Prečo sú tieto včelie produkty také vzácne?

F. M.: Včely majú šesť vzácných produktov. Tri priame – jed, vosk, materskú kašičku – a tri nepriame – peľ, med, propolis. Materská kašička je fantastická vec. Doteraz nie je poriadne preskúmaná. Matka, ktorá je ňou celý svoj larválny život kŕmená, žije 5 až 6 rokov. Ostatné včely len približne 40 dní. Zimné včely, ktoré sa liahnu v auguste, žijú zhruba 8 mesiacov. Materská kašička obsahuje vitamíny B1, B2, B6, B12, D, všetky minerály, 13 aminokyselín. Pri materskej kašičke si však treba dávať pozor. Nesmú ju užívať onkologickí pacienti, pretože môže urýchliť rakovinové bujnenie.

Vynikajúci produkt je aj peľ. O pravom mede je známe, že podporuje imunitu, správnu črevnú mikroflóru, upokojuje nervový systém a má aj antibakteriálne účinky. Silné antibakteriálne účinky má aj propolis. Aj to je vzácny včelí produkt. Účinne znižuje bolesť, má silné protizápalové účinky a ničí vírusy a baktérie.

Čo vám včelárstvo dáva?

J. Š.: So včelárstvom je to tak: najprv je to koníček, potom, keď chceš byť dobrý včelár, tak aj povinnosť. Je to ako s bežcom. Športovanie

mu môže prinášať radosť, ale keď sa nebude určitým spôsobom vzdelávať a trénovať, nebude lepší. Tak je to aj so včelárstvom – je to radosť aj povinnosť.

F. M.: U mňa to spočíatkou bolo skôr o tej ekonomike. Dnes je to najmä koníček. Pri včelárstve ma veľmi baví neustále skúšať nové veci. Teším sa na to, keď včely môžem otvoriť, keď im viem pomôcť dostať sa do sily, aby mohli ďalej existovať. Včely sú pre svet veľmi dôležité. Keby nebolo včiel, taká tretina kvetov a ovocia by neexistovala, nebolo by mnohých potravín. Veľmi ma naplňa aj to, keď ideme medzi deti a vidím, že vedia, ako sa správať k prírode aj k včelám.

R. D.: Ja vidím vo včelách aj duchovný rozmer. Včela je dokonalé stvorenie. Len jej navigačný systém je fascinujúci. Orientuje sa podľa slnka, rozoznáva farby v prírode, ale keď letí naspäť do úľa, systém farebného videnia prepína na čiernobiely. Cez včely môžem obdivovať dokonalosť stvorenia aj Stvoriteľa. V knihe prísloví je napísané: „Syn môj, jedz med, lebo je dobrý, med z plástu je sladký tvojim ústam. Vedz, že aj múdrosť je taká pre tvoju dušu. Ak ju nájdeš, máš budúcnosť.“ Tieto slová mal vo svojom srdci určite zapísané aj svätý Ambróz, patrón včelárov. Traduje sa o ňom, že keď ako nemluvňa spal v kolíske, priletel k nemu roj včiel, sadol mu na tvár, no ani jedna ho nepoštípala. Včely mu do úst vložili kvapky medu a odleteli. Sladkosť medu znamenala pre sv. Ambróza prísľub krásnej budúcnosti, ktorú prináša do života človeka plnosť Božieho Ducha – tajomstvo múdrosti z neba. Aj toto mi napadá, keď som pri včelách. Keď včelárim, dostávam aj iný rozmer chápania života.

Chceli by ste dodať niečo na záver?

F. M.: My včelári veľmi chválime obec a deti za krásnu novú lipovú alej, ktorú vysadili. Za všetky nové stromy. A máme ešte jeden tip pre obec na výsadbu stromov – vysadiť jedlé gaštany. Nie divé pagaštany. Jedlé gaštany. Tie by isto potešili ľudí a najmä včely. ■

ZuP

Foto – Radoslav Danko

Foto – archív školy

Učíme sa programovať s microbitmi

V minulom čísle Levárskych novín sme sa spoločne tešili zo schválenia projektu pre našu školu, vďaka ktorému sa žiaci môžu vzdelávať v digitálnych zručnostiach – konkrétne v programovaní microbitov. Pre pandémiu a online vyučovanie sa vzdelávanie muselo presunúť až na apríl. Nič sme však nestratili, pretože aktivity žiakov nadchli a čoskoro dokázali naprogramovať rôzne svetelné a zvukové animácie – obrázky, mená, zvukové efekty. Veríme, že ich nadšenie bude pokračovať a že v budúcom roku budeme môcť microbity využívať okrem informatiky a fyziky aj na biológiu, geografiu a ďalších predmetoch. ■

Pomoc deťom pri príprave na vyučovanie fungovala v centre aj počas pandémie

Od marca funguje v priestoroch centra záujmových aktivít pomoc deťom pri príprave na vyučovanie. Na túto pomoc sa počas prvej aj druhej vlny pandémie dopytovala škola i rodičia. Hneď, ako to opatrenia umožnili, začali túto službu realizovať štyri pracovníčky OZ Čisté srdce v rámci projektu Záujmové a zážitkové aktivity pre deti a mládež ako prevencia sociálno-patologických javov s podporou Bratislavského samosprávneho kraja. Pomoc deťom poskytujú pri dodržiavaní epidemiologických opatrení ako vopred s rodičom a školou dohodnuté individuálne doučovanie dieťaťa a zatiaľ len pre deti navštevujúce prvý stupeň ZŠ a v dňoch, keď bolo dieťa zároveň v škole. Jedna pracovníčka pracuje vždy s jedným dieťaťom, maximálne

Po polroku opäť v škole

Tak sme sa dočkali! Nielen naši škôlkari a prvostupniari, ale i žiaci druhého stupňa sa konečne po polroku mohli vrátiť do školských lavíc. Niektorých sprevádzali obavy z učenia a skúšania, niektorých strach, ako si opäť navynú na každodenné skoršie vstávanie. Obavy sa však chytali aj nás učiteľov: aké deti sa vrátia naspäť do školy? Polrok je dlhý čas a obrazovka počítača ľudský kontakt nenahradí, budú sa ešte navzájom poznať a rešpektovať?

Strach však bol zbytočný, radosť zo stretnutia prehlušila každý nepokoj. I keď je pravda, že zmeny nastali veľké. Mnohí žiaci poriadne podrástli, zmenili štýl obliekania či účes. Tí starší sa opäť kúsok posunuli k dospelosti, v školských vylomeninách však ešte neprenehali miesto mladším. Veď škola je tu už len pár mesiacov, treba si ju užžiť!

A tak sme sa po polroku online vzdelávania pomaličky vrátili k obvyklému školskému životu. Po troch týždňoch postupného navvykania na každodenné povinnosti sa opäť

učíme podľa bežného rozvrhu, preberáme novú látku, píšeme písomky, vypracovávame projekty. Popritom obnovujeme staré kamarátstva, opäť budujeme triedny či školský kolektív, hľadáme cesty, ako učiť, a dôvody, prečo sa učiť. Hoci stále musíme dodržiavať potrebné opatrenia, snažíme sa zo spoločného pobytu v škole vyťažiť čo najviac, žiaci aj my učiteľia. ■

Škola má úspešných riešiteľov Pytagoriády

Aj v tomto školskom roku sa napriek sťažným podmienkam pre pandémiu žiaci našej školy zúčastnili na matematickej súťaži Pytagoriáde. V decembri sa konalo školské kolo, v apríli okresné. S veľkou radosťou a hrdosťou gratulujeme úspešným riešiteľom – triakom Silvinke Hollej, Markovi Kavickému, Gabkovi Balgavému, Adamkovi Štefílikovi a štvrtákom Miškovi Beňovi a Dankovi Balgavému. Prajeme im, nech sa im aj ďalej tak darí. ■

Vladimíra Perníčková, riaditeľka školy

Zápis do školského klubu detí pre budúci školský rok potrvá **do 11. júna**. Uskutočňuje sa formou doručenia potrebných dokumentov poštou alebo osobne do školy. Bližšie informácie o zápise do školského klubu detí rodičia získajú na webovej stránke školy alebo na webovej stránke obce.

Zuzana Pucherová,
štatutárka OZ Čisté srdce

Foto – Valéria Micháleková

Prijmite pozvanie do Habánskeho múzea

Múzeum sa nachádza v pamiatkovej rezervácii ľudovej architektúry Habánsky dvor v Iserovom dome z roku 1717. Expozícia je rozdelená do dvoch častí. V prvej časti sa môžete oboznámiť s históriou Veľkých Levár, s príchodom habánov do obce a so spôsobom ich života. Druhá časť expozície je venovaná habánskym remeslám.

Určite vás upúta i architektúra v Habánskom dvore. Návštevu národnej kultúrnej pamiatky môžete zavŕšiť peknou prechádzkou po náučnom chodníku popri Rudave.

Habánske múzeum je otvorené od 15. mája do 2. októbra každú sobotu od 10.00 do 18.00 h. Cez týždeň je otvorené len na základe telefonickkej objednávky. Väčšie skupiny treba vopred ohlásiť. ■

Tel.: 034/77 94 493, 77 94 316

E-mail: kulturnydom@levare.sk

GPS: 48.501770, 16.994219

Vstupné: dospelý 1 €, dieťa/dôchodca/ZŤP 0,50 €

Foto – Valéria Micháleková

CENTRUM ZÁUJMOVÝCH AKTIVÍT VEĽKÉ LEVÁRE a OZ ČISTÉ SRDCE

Opäť je tu leto. Ak ešte nemáš žiadne plány, príď medzi nás a uži si zábavu s nami. Tento rok na teba čakajú nové prázdninové piatky, ktoré budú nabité zážitkami. Tak neseď doma len tak a

ZAŽI LETO S CENTROM

Čo ťa čaká cez prázdniny?

Pondelok 9.00 – 12.00 h
Prípraviť pre predškolákov
Športové hry v telocvični

Utorok 9.00 – 12.00 h
Tanečno-hudobné stretnutia v centre
Spoločenské hry/PC

Streda 9.00 – 12.00 h
Letné varenie v centre
Spoločenské hry/PC

Štvrtok 9.00 – 12.00 h
Letné tvorivé dielne

Piatok
Výlety a zážitkové podujatia

Čo ťa čaká v prázdninové piatky?

16. júl 2021
Detské divadelné predstavenie Divadla Žihadla

23. júl 2021
Vyskúšaj si bejzbal

30. júl 2021
Hop čip – zatancuj si s nami! (tanečný workshop pod vedením choreografa Laca Cmoreja)

6. august 2021
Po stopách Matúša Čáka Trenčianskeho (výlet do Trenčína)

13. august 2021
Jeden deň primátorom (výlet do Bratislavy)

20. august 2021
Vyskúšaj si lukostreľbu

27. august 2021
Bubnovačka v centre

Tento projekt finančne podporili

BRATISLAVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ KRAJ
NAJLEPŠIE MESTO PRO ŽIVOT

Veľké Leváre

občianske združenie
ČISTÉ SRDCE

Centrum
záujmových aktivít

Neseď doma a zaži leto s centrom

Opäť je tu leto. Ak nemáš žiadne plány, príď medzi nás a uži si zábavu s nami. Tento rok na teba čakajú nové prázdninové piatky, ktoré budú nabité zážitkami. Okrem zážitkových piatkov sme pre teba pripravili program počas celého týždňa. Brány centra otvárame v pondelok 12. júla a spoločne ich zatvoríme posledným zážitkovým piatkem 27. augusta. Počas letných prázdnin bude centrum otvorené v čase od 9.00 do 12.00 h. Tak neseď doma len tak a zaži leto s centrom. Tešia sa na teba kamaráti z centra záujmových aktivít a z občianskych združení Na kopci a Čisté srdce. ■

Lukáš Richveis, koordinátor CZA

Obec Veľké Leváre
vás pozýva
v nedeľu 4. júla 2021
na Habánsky
hodový jarmok

Foto – František Michálek, koláž – Peter Lukáč st.

Komisia pre kultúru, šport a školstvo pri OZ Veľké Leváre
vás pozýva na cyklistický výlet **na Plavecký hrad**
v sobotu 12. júna

 **Nasadnite s nami
na bicykel**

Vhodný je trekingový bicykel.
Výlet sa uskutoční za priaznivého počasia.
Zraz pred KD o 8.00 h, dĺžka trasy cca 48 km.

Foto – Peter Lukáč ml.